

בס"ד

אחוי

מאמרים ושיחות ממייך הגה"צ
רבי יצחק משה ארלנגר שליט"א

שזהו דרך העבודה אחרי החטא, ורק ע"י מצוות מעשיות ודבקות באותיות התורה שבו שיכן הבורא את אורו, אמנם בתוך קיום המצוות שם יכולים להתפשט מגשמיות ממש עד שלא ידע באיזה עולם הוא נמצא, וגם מצות שבת קודש הוא זמן של הגבלה שבימוה"ח אין יכולים לבוא למעלות שיכולים לבוא בשבת קודש, ושבת הוא בחי' ש"בזאת יבוא אהרן אל הקודש" ומי שמנצל זמנים מסוגלים כאלו יכול לצאת שם בתוך ההגבלה הזאת אל מחוץ להגבלה כמו בני אהרן עד כלות נפשו אל ה'. אך לזאת צריך תנאי אחד, לחפש אחר הבורא באמת, וליתן את כל הון ביתו באהבה בוז יכוזו לו.

זהו יסוד הנלמד מן הפרשה, להכניס את עבודת הדבקות והחשיקה והחפיצה של בני אהרן בלא הגבלה עד כלות נפשם, לעבודה שבתוך ההגבלה בתוך קיום המצוות ככתבם וכציוויים, ורק זו הדרך ישכון אור ואין לך דרך שיכולים להשיג בקיצור דרך בלא התאמצות ויגיעה בשווקים וברחובות לבקש את שאהבה נפשו. וכשעובד את ה' בדבקות ויגיעה בשווקים וברחובות עצומה על האדם, לכן נצטוונו בפרשה זו פרשת עריות, ובתחילת הפרשה נאמר בה "כמעשה ארץ מצרים וגו' ושמרתם את חקתי וגו' וחי בהם", שהעצה איך לנצח את מלחמת היצר בעניינים האלו הוא ע"י "וחי בהם", שיהיה מלא חיות ושמחה בעבודת השם ע"י ז' יהיה כח בידו להינצל מן העבירות הכי קשות כמאמר האוה"ח הקדוש כי בכח האלוקי ינוצח החפץ, וזהו בב' דרכי העבודה שלומדים בתחילת הפרשה ליטול את החיות בעבודת ה' להיות מלא חיות עד כלות נפשו בלי הגבלה מצד אחד, וזה יהיה לנו להגבלה נגד הצד האחר שלא לעשות כמעשה ארץ מצרים חלילה, וזו עיקר העבודה היום הזה נגד נסינות הדור האחרון שאויר העולם מלא וזהמא להוציא את האדם מן ההגבלה של הקדושה ולהשכיח האלוקות מן הלבבות, וכשיחיה כך "וחי בהם", אז "אני ה'", יחיה בעולם שבו הבורא באתגליא.

(רעוא דרעוין פרשת אחרי מות תשפ"ד)

וידבר ה' אל משה אחרי מות שני בני אהרן בקרבנתם לפני ה' וימתו וגו' דבר אל אהרן אחיך ואל יבא בכל עת אל הקדש (ויקרא ט"ז א'-ב). פרשת אחרי היא פרשה של יום הכיפורים, הן בתחילת הפרשה עבודת היום הקדוש, והן פרשת "כמעשה ארץ מצרים" שקוראים ביום הקדוש במנחה. הנה התורה אינה מאריכה לחינם וכל אות ותג מדוקדק בה, ומצינו שהאריכה תורה מאד בפרשת מיתת בני אהרן, ועליה גילה האוה"ח הקדוש כמה מדרגות של דבקות נשגבה ונעלה שזכו אליה בני אהרן נדב ואביהוא עד כי "לא נמנעו מקרב לדבקות נעימות עריבות ידידות חביבות חשיקות מתיקות עד כלות נפשותם מהם" (אוה"ח ויקרא ט"ז א'), כי יש כמה לימודים ללמוד מפרשה זה לעבודת בר ישראל בעולם גודל

התשוקה והדבקות שצריך להיות לאדם בעבודתו את ה', אולם עם זאת באה ציווי התורה כי "אל יבוא בכל עת אל הקודש", ורק "בזאת יבוא אהרן אל הקודש", כי לא בכל עת יכולים לבוא אל הקודש ולא בכל אופן יכולים לבוא ולהקריב קרבנות, הדרכה לכל בר ישראל לכל חיי תשוקה והתקרבות מצד אחד והגבלה מצד שני, וכך גם בפרשת העריות שבסוף הפרשה.

וצריך להתבונן בענין אחד, שהמשכן ניתן לישראל רק אחר חטא העגל, כי בזאת לימד הקב"ה לישראל שאם מבקשים להתקרב אליו ית' צריך הכנה, וצריך לדעת ההגבלות שרק במקום המשכן אפשר להתקרב, בהיות שבתחילה ירד הבורא על הר סיני באתגליא לפני כל העולם כולו ואח"כ היה פגם, נתחדש דרך חדשה של הגבלה שרק "בזאת יבוא אהרן אל הקודש" ולא בכל עת יבוא, שעשה הקב"ה חומה שכל אחד יכול להיכנס אמנם בתנאים שהציב לפנינו.

והנה כל העניינים הנוראים האלו שלומדים בפרשה יש בכל אדם פרטי מישראל, שנשמת כל אחד ואחד הוא קומה שלימה עם זמן של קודם החטא ואחר החטא, וזמן של בית המקדש ושל חורבן המקדש, זמן של גלות ושל גאולה, עד כדי כך דאיאת ב"מאור עיניים" שאפילו בחינה של גילוי אליהו יש בכל נפש, וממילא כלולים כל הדרכים של עבודת השם בקרב כל איש, וצריך לדעת את כל הדרכים קודם הפגם ואחר הפגם שלא להתייאש גם אחר שפגם ונהיה מה שהיה, אמנם בתנאי ש"אל יבוא בכל עת אל הקודש" רק באופן שלימד הבורא ומלמדים רבותינו צדיקי הדורות.

ואחר שהיה החטא של פגם העגל, נתחדש עבודה של סדר בקרבנות, יש מהם תמידין שמוכרחים בכל יום, ויש נדרים ונדבות להביא ככל שיחפץ, וקרבנות שבאים רק אחר החטא, עולם שלם של סדר שציוה הבורא איך לעובדו, ואילו בני אהרן נדב ואביהוא במדרגתם הרמה עבדו את ה' כמו קודם החטא בלי הגבלה עד כלות נפשותם מהם ממש, וגם בחינה כזו נמצאת בקרב כל איש ישראל כאמור וצריך לדעת אל נכון מתי להשתמש בכל בחינה ובחינה. ואת הדרך הנכון לנו לעבודתו ית' הכניס הבורא בתורה הקדושה ובמעשי המצוות, אשר הם הדרך האמיתי להשיג קרבת ה' ולהתקרב אליו בדבקות חשיקה וחפיצה ע"י H דקדוק המצוות בלי התחכמות, שא"א לעשות תנועות עם הידיים וע"י לבוא לדבקות הבורא, רק לעשות מה שהבורא מצוה ולבנות סוכה בפועל ממש וליטול עור של בהמה לתפילין וכו' ככל אשר נצטוונו. אמנם בדרך העבודה הזה שאחר החטא, אין יכולים להתקרב ברגע אחד רק ע"י התאמצות גדולה, כמו שאמר הכתוב בשיה"ש "קמתי אני לפתוח לדודי" אולם אז מחמת החטא שהיה בעולם "ודודי חמק עבר נפשי יצאה בדברו בקשתיהו ולא מצאתיהו קראתיו ולא ענני", והאדם מבקש ורוצה להתקרב וסבור שהנה הוא כבר ממש זוכה ופתאום "הנה אתה א"ל מסתתר" וחוזר ונופל, עד מתי, "עד שמצאתי את שאהבה נפשי אחותי ולא ארפנו" ע"י שמסובב בעיר בשווקים וברחובות "אבקשה את שאהבה נפשי",

מילין יקירין ל"ג בעומר

נתאספנו לכבוד התנא האלוקי רבי שמעון בא יוחאי. איתא מעשה בזוה"ק (ח"ג דף נ"ט ע"ב) שהיה העולם צריך גשם, "זמנא חדא הוה צריכא עלמא למטרא, אתו לקמיה דרבי שמעון רבי ייסא ורבי חזקיה ושאר חברייא, אשכחוהו דהוה אזיל למחמי לרבי פנחס בן יאיר, הוא ורבי אלעזר בריה, כיון דחמא לון, פתח ואמר "שיר המעלות הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד" וכו', ואמר להם רבי שמעון דרוש קצר שממנו היה נשמע שכבר פעל רבי שמעון שיחזרו העולמות פנים בפנים וירדו גשמים, וכששמעו השלוחים כך, "ישתמיט חד מינן לבשרא לאחנא שאר חברייא, ואנן נתיב לקמיה דמר", שישתמט אחד מהם לבשר לאחיהם שפעלו ישועה, והשאר ישראו אצל רבי שמעון ללמוד תורה מפיו.

כענין הזה מצינו בספר "נר ישראל" להמגיד הקדוש מקאזניץ זי"ע, שאצל תלמידי הבעש"ט הקדוש היה להם סימן כשהיו צריכים ישועה והשתדלו על כך, בעת שהיו מרגישים שפעלו ישועה היה להם זה סימן שאכן פעלו. הנה זו ההרגשה שצריכים אנו לחוש עתה, שהיינו אצל רבי שמעון ופעלנו ישועה, אף על פי שבפועל נמנע משמים מאיתנו לחון את מקום מנוחתו ביום זה. אין לנו צל של מושג כמה ישועות יהודים צריכים, וכמה מיני ישועות צריך כל אחד בעניינים שלו, אבל הבורא יתברך בוחן כליות ולב יודע, והחיבור העמוק שלנו עם רבי שמעון עם השמחה ביום שמחתו ממשכה את כל הישועות, כולם נתבשרו שבס"ד פעלו בשמים בני חיי ומוזני ויצאה לחירות בגשמיות וברוחניות עד שמלאה הארץ דעה את השם.

הבורא יתברך הוריד אותנו לעולם ונתן לנו שליחות שנפרסם אלוקותו יתברך בכל העולמות, אולם עם זאת נתן לנו נסיון של ממון שאי אפשר לחיות בעולם בלא ממון למלאות כל צרכי החיים, אמנם תחת למלאות השליחות נופלים לעלמא דשכחה ועסוקים כל היום בהשתדלות לפרנסה להשיג ממון ואין פנאי לזכור מהשליחות שלנו בעולם. הנה עבור זאת העניק לנו הבורא יומא דפגרא יום אחד מימות החול והוא יום ל"ג בעומר, יום של התקשרות עם רבי שמעון בר יוחאי ובאורו הנעלה שמזכיר את השליחות בעולם, ועיקר כל העיקרים הוא להיזכר שאנו שליחים של הבורא לפרסם אלוקותו ית"ש בכל העולמות אפילו מתחת זרועות עולם, אפילו בתהום, כמו שביאר ה"מאור עיניים" סוד "שבע יפול צדיק וקם" שהתחזקות במקום הנפילה הוא כדי להמשיך אור ה' אפילו במקום החושך.

והדרך איך לפרסם אלוקותו ית"ש, נתן לנו הבורא מתנה יקרה והוא ספר הזוהר הקדוש שגילה רשב"י בעולם, וגם עליו נאמר כל מה שנאמר על התורה הקדושה שכל הון לא ישווה בה והיא יקרה מזהב ומפז רב ומתוקה מדבש ונופת צופים, והספר הזה מסוגל לגאולת הנפש לזכור מהשליחות בהאי עלמא, ולהשכיל בינה שהעולם שעניינו הגשמיות רואת הוא אינו העולם האמיתי שבו אנו נמצאים כי אם אחיזת עיניים, ובאמת נמצאים אנו בעולם של גילוי ה' באתגליא ממש ורק צריכים עיניים נכונות והשקפה זכה לראות שכן הוא, והכלי לקבל עיניים כאלו הוא ספר הזוהר הקדוש, על ידו יכולים לבוא למעלה של "ואמר ביום ההוא הנה אלוקיניו זה קיוויו לו ויושיענו" בבחינת כל אחד מראה באצבע, עלי רמזי דין הוא ועליו חיינו.

ועיקר לימוד הזוהר צריך להיות כדי לקשר את נפשו עם האור של רבי שמעון, ולכן גם אם אינו מבין כראוי את דברי הזוהר ורק גורס זוהר בדחילו ורחימו, הרי זה גם כן פועל על נשמתו. והסימן לידע שפעל אור הזוהר בנשמתו הוא על ידי שרואה פתאום את עיניו זולגות דמעות ונפשו משתפכת כמים לפני ה'... אמנם היצר הרע בהכירו את כח הזוהר הקדוש ובגין חששו שלא יתבטל מהעולם ולא ימצא מקום משכן בליבות בני אדם, המציא מושג חדש וגור גניזה על הזוהר הקדוש, גניזה בארון הספרים באופן שאמנם יהיה לכל אחד סעט מפואר של זוהר בארון בבית לשמירה ובכל פעם שיחלוף על פניו ינשק לזוהר הקדוש בדחילו ורחימו בהפטירו שהזוהר הקדוש נעלם וגנוז מאיתנו ואין לנו השגה בו ואין לנו שייכות אליו... שחלילה לא יעלה על הדעת לעצור את מירוץ החיים להתבונן בפנימיות חיי אדם בעולם ושליחותו מאת הבורא ולהכניע לבבו ומידותיו.

רבתי! אור הזוהר הקדוש הוא אור של גן עדן, אור רוחני זך ומזוכך שמלבד תועלתו לטהרת הנפש הוא גם מביא שמחה על האדם משום שעוז וחדווה במקומו. פעם שח לי הרה"צ רבי יהושע טווערסקי זצ"ל (בנו של הרה"ק מהר"ק מהר"י מראחמיסטריווקא זצ"ל) שהיה גר ברחוב יפו ממש על קצה גבול אזור הישוב החרדי בירושלים בימים ההם, והיה כואב לו עד דכדוכה של נפש כשהיה רואה את חילולי השבת במקום, ואמר לי שבכל פעם שחזור לביתו בשבת ונפשו כואבת עליו על חילולי השבת שהוא רואה, דבר ראשון שעושה בשבתו לביתו הוא ללמוד קצת בספר הזוהר שזה משכיח ממנו את מה שראה ומשרה עליו שמחה... ועתה קחו לכם מוסר השכל, אם צערו על חילול שבת שזהו צער אמיתי, היה אור הזוהר הקדוש משכיח ממנו ממש פלאי פלאים, מה נאמר בדאגות של הבל שאינם יותר מאחיזת עיניים ואנשים מבלבלים בהם יומם ולילה, כמה מזור למצוקתם יכולים למצוא בספר הזוהר הקדוש על ידי טבילת נפשם באורו של רבי שמעון. כי כך איתא מ"הרוקח" שבגן עדן למעלה אין מקום לדאגה משום סוג של דאגה, מפני שדאגה הוא היפך של גן עדן ואין אור וחושך משמשים בערבוביה. מטעם זה כשאדם מדבק נפשו באור הזוהר הקדוש, אם הוא דבוק באמת, לא שייך שתשרה עליו שום דאגה מדאגת העולם כלל משום שאין אור וחושך משמשים בערבוביה.

יש מעשה נורא בזוה"ק על רבי שמעון, מעשה שכולו אור... (זוה"ק דף כ"ו ע"א) "יומא חד נפק רבי שמעון וחזא עלמא דחשיך ואפיל ואסתתם נהוריה, א"ל רבי אלעזר, תא ונחזי מה בעא קב"ה, אזלו ואשכחו חד מלאכא דדמי לטורא רברבא, ואפיק תלתין שלהובין דנורא מפומיה". רבי שמעון פגש מלאך גדול כמו הר גבוה אשר שלושים לשונות אש יוצאים מפיו, שאלו רבי שמעון מה הנך מבקש לעשות, אמר לו "בעינא למחריביה לעלמא בגין

דלא שכחי תלתין זכאין בדרא וכו', א"ל רבי שמעון, במטו מינך זיל קמי קוב"ה ואימא ליה, בר יוחאי שכיח בעלמא", אמור לבורא שבר יוחאי נמצא בעולם!

"אזל ההוא מלאכא קמי קוב"ה, א"ל, מארי עלמא גלי קמך מה דאמר לי בר יוחאי, א"ל קוב"ה זיל אחריביה לעלמא ולא תשגח ביה בבר יוחאי". ירד המלאך שוב בדרכו להחריב העולם ופגש לרבי שמעון שוב, אמר לו רבי שמעון אם לא תחזור למקומך למעלה אגזור עליך שלא תוכל לחזור יותר למקומך ותהיה קשור במקום שנקשרו שם ב' המלאכים שנפלו בבריאת העולם, רק תשוב לבורא ותאמר לו שאם אין שלושים צדיקים בעולם הלא יש עשרים וכתוב "לא אשחית בעבור העשרים" (בראשית י"ח ל"א), ואם אין עשרים צדיקים ליהו עשרה, ואם אין עשרה הלא יש שניים אני ובני רבי אלעזר "דהכי כתיב "על פי שנים עדים יקום דבר" (דברים י"ז ו') ואין דבר אלא עולם דכתיב "בדבר ה' שמים נעשו" (תהילים ל"ג ו'), "ואי לית תרין, הא אית חד, ואנא הוא, דכתיב "וצדיק יסוד עולם". בה שעתא קול מן שמיא נפק ואמר זכאה חולקך רבי שמעון דקוב"ה גזר לעילא ואת מבטל לתתא, בודאי עלך אתמר "רצון יראיו יעשה".

רבי שמעון בר יוחאי בחייו הציל את העולם משום דבר יוחאי אית בעלמא, גם היום הזה שהוא יומו דרשב"י, כמו שאמר בעצמו בזוה"ק בגילוי האידרא (זוה"ק ח"ג דף רצ"א ע"ב) "דהא כל יומא דא ברשותי קיימא", וכל מה שנאמר בזוה"ק הוא מיד ולדורות, אם בחייו היה מסלק מלאך משחית שלא ישחית העולם, הרי שהיום הזה כשהעולם מתדבק בו וישראל צריכים רחמים, כמה רחמים הוא מעורר קמיה קוב"ה למעלה, לכן אנו חוזרים היום על דבריו ואומרים "בר יוחאי אית בעלמא" שישתמעו מילין אלו קמיה שמיא, וגם שישתמע באוזנינו ויחדרו לבדקי נפשינו כי בר יוחאי אית בעלמא ואפשר לחיות בעוה"ז רבי שמעון דיג און זוהר דיג ולצאת מכל המצרים המעיקין על הנפשות, אשר על יומא דא מסיים האדרא קדישא ואומר "שמעו קלא במערתא, זה האיש מרעיש הארץ, מרגיז ממלכות, כמה פטרין ברקיעא משתכחין ביומא דין בגינך, דנא רבי שמעון בר יוחאי דמאריה משתבח ביה בכל יומא, זכאה חולקיה לעילא ותתא", אשרי עין ראתה כל אלה, ואשרי מי שמדבק עצמו באור רשב"י ביום הזה ומדבק עצמו בזוה"ק ולילך בדרכי זוהר.

איתא מהאריז"ל כשציוה הבורא למשה רבינו לזרוק המטה "ויהי לנחש וינס משה מפניו" (שמות ד' ג'), קשה מאד להבין מדוע נס מפניו הלא הבורא עומד ומדבר עמו, מה גם שבעצמו הפך את המטה לנחש וידע מה מקורו וכי הוא ביד הבורא ומה מקום היה לפחד, ומבאר האריז"ל שנחש הוא קטנות, ומקטנות צריך לברוח! וזו הוראה מיד ולדורות, אם משה רבינו בעת שמדבר עם הבורא כביכול בעצמו, צריך לברוח מקטנות, הרי אנו אנשים קטנים כמה אנו צריכים לברוח מקטנות, ולהיכן אפשר לברוח מן הקטנות? אל הזוהר הקדוש! כי כשמטמין עצמו בזוה"ק ולומד ואומר זוהר עד שיורדים עיניו דמעות ממילא משתכחים ממנו כל הקטנות והעגמו"ג וכל דינין מתעברין מינה, כמו שמספרים על כמה צדיקים מצדיקי הדורות שבאו אליהם חסידים עם הר מלא צרות להזכיר עצמם לישועה, וככל שעמדו לפני הדלת וציפו להיכנס הלך הר הצרות וקטן עד לרגע שעמדו לפני הצדיק אז נמוג והיה כלא היה ושכחו מכל צרותיהם, כי לפני אור העליון צח ומצוחצח נמוגים כל הדינים שאין קטנות שולט שם.

צריכים לשים על לב ולהבין שאין לנו מתנה גדולה שנתן הבורא לעולם כמתנת ספר הזוהר הקדוש, ומתנה צריך לקבל בשני ידיים ולנצלו עד תום, כי תכליתו הוא דבקות הבורא, ועל זה אמר רבי שמעון בעת שנתגלו לו סודות התורה והביא לו מלאך פנקס לרשום עליו הסודות, "בכה רבי שמעון וגעא, פתח ואמר (משלי ה' י"ט) "אילת אהבים ויעלת חן דדיה ירווך בכל עת באהבתה תשגה תמיד", אורייתא אורייתא נהירו דכל עלמין, כמה ימין ונחלין ומקורין ומבועין מתפשטי מנך לכל סטרין, מנך כולא, עלך קיימי עלאין ותתאין, נהירו עלאה מנך נפקא, אורייתא אורייתא מה אימא לגבך, אילת אהבים אנת ויעלת חן, עילא ותתא רחימין דילך, מאן יוכי לינקא מנך כדקא יאות, אורייתא אורייתא שעשועים דמארך, מאן יכיל לגלאה ולמימר סתרין וגניזין דילך, בכה, ואעיל רישיה בין ברכוי, ונשק לעפרא" (זוה"ק ח"ג דף קס"ו ע"ב), כאן לימדנו רבי שמעון לאיזה דבקות והשתוקקות יש ביכולת להגיע מן הספר הקדוש הזה.

(סעודת יום ל"ג בעומר, ירושלים תשפ"ד)